

Our Write Us Today
ADVERTISING RATES are REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

CITATELJE OPOZARJAMO,
da pravočasno obnove naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en dol-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1933 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 141. — Stev. 141.

NEW YORK, MONDAY, JUNE 19, 1939—PONEDELJEK, 19. JUNIJA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

VELIKA NAPETOST MED ANGLIJO IN JAPONSKO

Anglija mora premeniti kitajsko politiko

Japonci nastopajo zelo izzivalno. — Angleži so zasegli moko v Tiencinu. — Angleži morajo brez pogojne odpovedati pomoč Čankajšeku. — Napetost med Anglijo in Japonsko je dosegla višek.

SANGHAJ, Kitajska, 18. junija. — Angleški vojaki so okoli zaprte policijske postaje ki se nahaja v njihovem obrambnem pasu, postavili barikade iz bodeče žice ter so postavili okoli poslopja močno stražo, ker so Japonci postajo hoteli vzeti.

Policijski postaja se nahaja na kitajskem ozemlju, toda stoji ob cesti, ki je v območju oblasti mednarodne naselbine. Angleži so prejšnji mesec pregnali kitajsko stražo, ki je pod japonskim vojaškim poveljstvom, pregnali iz postaje in so zabilili vrata.

Japonski vojaki so s kitajsko policijo prišli do postaje, da jo zasedejo. Kitajci so odšli, ko so prišeli angleški vojaki na pozorišče. Japonci pa so ostali in pričelo se je glasno prerekanje.

Napetost se je pozneje sicer začasno polegla, toda japonski poveljujoči častnik je reklo:

"Oni trenutek, ko se bodo Angleži umaknili, se bomo vrnili. Stražiti bodo morali še dolgo časa."

SANGHAJ, Kitajska, 18. junija. — Včeraj je prišlo v Šanghaju v mednarodnih koncesijah skorod do spopada med Angleži in Japonci, ko so japonski teroristi streljali v urade dveh angleških listov.

Položaj je postal zelo nevaren, ker je japonski poveljnik reklo, da je Japonska popolnoma pripravljena, ako bi Anglia pričela gospodarsko blokado Japonske.

Japonske vojaške oblasti se zelo hudejo na Angleževi v Tiencinu, ker so pričeli spravljati moko v skladischa in je ne puste v mesto, ki je v japonski oblasti.

TOKIO, Japonska, 18. junija. — Poveljnik japonske armade v severni Kitajski je reklo, da je Japonska pripravljena pogajati se za poravnava spora v Tiencinu pod pogojem, ako Anglia odpreve maršalu Čankajšku svojo pomoč.

Japonski poveljnik je odklonil vsako pogajanje z Angleži, odkar je bila odrejena blokada v Tiencinu.

"Angleži so se skušali pogajati neposredno in po tretji državi," je reklo japonski general, toda sem vsak poiskus zavrnit, ker se mi je zdel brez vsake vrednosti. To ni samo krajevno vprašanje; in ne more biti rešeno, dokler Anglia ne zavrže svoje Čankajšku naklonjene politike."

Japonski kabinet je odobril stališče vrhovnega poveljnika v severni Kitajski in odobril blokado angleških in francoskih koncessij v Tiencnu ter mu podelil popolno oblast.

Poveljnik je reklo, da izročitev širih kitajskih morilcev sedaj spora ne more več poravnati.

"Poglavitno vprašanje je, ako je Anglia pri volji popolnoma premeniti svojo kitajsko politiko," je reklo general.

Japonska časnikarska agentura Domei pravi, da bi Angliji, ako bi hotela pričeti z gospodarsko blokado Japonske, morale pomagati Združene države, kar pa je zelo dvomljivo.

Nepričrnski opazovalci so mnenja, da je prišel spor med Japonsko in Anglijo do viška in da se nobena stranka ne more umakniti, ne da bi izgubila svoj prestiž. Ako bi katera stranka sedaj pupustila, bi to imelo za japonsko-kitajsko vojno in za razvoj dogodkov na Dalnjem Izтокu dalekosežne posledice.

Nemške čete na pohodu proti Poljski

NEMŠKE ČETE SE POMIKAJO PROTI POLJSKI MEJI. — NEMČIJA GRADI CELO OMREŽJE CEST NA SLOVAŠKEM

ZILINA, Slovaška, 18. junija. — Zadnje dni je skozi Zilino korakalo proti poljski meji nad 20 tisoč nemških vojakov.

V nekem hotelu v Zilini se je nastanila nemška vojaška misija s tremi generali.

Zilina se nahaja v severozapadni Slovaški, kakih 20 milij od poljske meje.

Po ulicah je polno nemških vojakov. Nemški častniki so si ogledali pokrajino ob poljski meji in so se vrnili v Zilino. Južni del Slovaške je popolnoma miren, severni del pa kar norgoli nemškega vojaštva.

V Trenčinu, ob cesti med Bratislavom in Zilinom, se nahaja nemški vojaki z motorizirano opremo. Prebivalci pričevajo, da je že nekaj dni žaljivo gibanje nemškega vojaštva. Vojaki bodo najbrže poslanvi v obmejne utrdbe.

BRATISLAVA, Slovaška, 18. junija. — Slovaška vlada je v soglasju z nemško vlado izdelala obsežen načrt za gradnjo širokih cest, ki bodo vedno vodile proti poljski meji. Voj. minister Ferdinand Czatlos je reklo, da bodo ceste vojaškega značaja.

Od druge strani prihaja poročilo, da bodo gradnjo cest nadzirali nemški inžinirji. Vojni minister Czatlos tudi priznava, da slovaške tovarne v dolini Vaga izdelujejo vojni material za Nemčijo.

Slovaška ima pod orodjem 30,000 vojakov in jih mora mobilizirati še 300,000. V Ilavi na Slovaškem je bilo postavljeno novo slovaško koncentracijsko taborišče, v katerem se že nahaja nekaj sto ujetnikov. V taborišču se med drugimi tudi nahaja profesor na bratislavskem vseučilišču Anton Stefanek, ker je "godrnjal" nad novo vlado.

UPA NA SPORAZUM V JUGOSLAVIJI

BEOGRAD, Jugoslavija, 18. junija. — Z ozirom na razkci v jugoslovenski vladni stranki zaradi hrvaškega vprašanja je zelo važna izjava, ki jo je dr. Vladimir Maček podal uredniku srbskega lista "Jugoslovenska Pošta." Rekel je:

"Navzdeč delovanju nekaterih elementov, pa naj bo očitno ali pa prikrito, bo dosežen sporazum med Srbi in Hrvati, pa če ti elementi postanejo še močnejši."

Vsled te Mačkove izjave je nastal po celi Jugoslaviji velik optimizem in so takoj na stale govorice, da bo načelnik vlade Dragiša Cvetković kmalu šel v Zagreb, da se pogaja z dr. Mačkom.

FRANCIJA NAGLO GRADI BOJNE LADJE

Mornariški minister poroča o napredku vojne mornarice. — V Alžiru bo zgrajena vojna luka.

PARIZ, Francija, 16. junija. — V svojem poročilu v poslanskih zborec je mornariški minister Cesar Campinechi reklo, da bo zgradba bojne luke v Oranu v Alžiru veljala tri milijone frankov.

Rekel je, da gradnja bojnih ladja ugodno napreduje. Bojna ladja Richelieu, ki bo imela 35,000 ton, bo dogotovljena leta 1940, navzdeč stavki leta 1938. Njena sestrska ladja Jean Bart bo splavljenata v novembra. Tretja oklopničica Clemenceau bo nekaj mesecov predčasno dogotovljena, na četrti ladji Gasogne pa je delo že trti bilo pričeto.

Campinechi je reklo, da so privatne industrije, ki dobavljajo potrebščine za narodno obrambo, zelo pospešile obratovanje, tako da je neka tovarna povečala svojo producijo v dveh letih za 150 odstotkov, četudi je bilo število delavcev povečano samo 20 odstotkov, nekatere druge tovarne pa so podvojile svojo producijo.

Dalje je reklo, da bodo francoske podmornice opremljene z najnovježimi varnostnimi pripravami in da sedaj znanstveniki izdelujejo iznajdbo, po kateri bo mogoče v potopljenju podmornico dovajati zrak, ne glede na to, kako globoko je potopljena.

NOVA ZVEZA MED NEMČIJO IN JAPONSKO

BERLIN, Nemčija, 16. junija. — Nastale so nove govorice, da bo mogoče med Japonsko in Nemčijo sklenjena vojaška zveza, ko je prišel v Berlin Tošio Siratori, japonski poslanik v Rimu in velik zagovornik nemško-japonske spoštne zvezze.

Siratori je imel dolg razgovor z japonskim poslanikom v Berlinu generalom Hiroši Ošimom.

NAROCITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTARJEŠI SILOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI

ZAROTA PROTI KRALJU KAROLU

Zarotniki so hoteli umoriti kralja in ministre. Hoteli so razstreliti oder na dirkališču.

BUKARESTA, Romunija, 18. junija. — Policija je odkrila obsežno zaroto proti kralju Karolu in ministrom in je začela preganjati bivške člane prepovedane Železne garde.

Aretiranih je bilo 7 osmijenje, med njimi en pravosudni duhovnik pod obdolžbo, da so z granatami hoteli ubiti kralja Karola, ministrskega predsednika Armandu Calinescu in vnašnjega ministra Grgore Gafence.

Atentat so nameravali izvršiti v nedeljo na dirkališču v Bokaresti.

Zarotniki so se nameravali postaviti pred odrom, na katere bi stal kralj s svojimi ministri, za granatami v svojih žepih. Ob koncu dirke, ko bi bil gledalec najbolj vznemirjeni, so nameravali vreči granate v kraljevo ložo.

Več sto detektivov je preiskalo stanovanje bivših prisostnikov poveljnika Železne garde Cornelija Zelea Codreana. V stanovanju nekega osmljenceja je policija našla 22 granat.

Zelezna garda je, predno je kralj Karol v februarju, 1938 postavil vladno stranko, javno zagovarjala popolno sodelovanje z nemškimi naciji in notranjim vnašnjim politiki.

Codreanu je bil s 13 tovarnimi vstreljen 30. novembra, leta 1938, ko so skušali prehniti pred stražo.

To je že tretja zarota proti 45 let staremu kralju Karolu in njegovemu ministru to letu.

Policija je prišla zaroti na sled vsled neke izjave duhovnika dr. Iona Paslera v Ronetu. Pred nekaj dnevi je dr. Pasler prišel v Bokaresto in detektivi so mu sledili v neko majhno hišo v predmestju. Tam je sklical v kleti posvetovanje zarotnikov.

Dr. Pasler in drugi zarotniki so popolnoma priznali svojo namero.

ZOG SE BO NASTANIL V ANGLIJI

LONDON, Anglija, 18. julija. — Bivši albanski kralj Zog in kraljica Geraldina sta načrtovali angleško vlado, da bi se smela naseliti v Angliji. Dobropoučeni krogci pravijo, da jima bo vlada dovolila bivanje pod pogojem, da se bosta zdržala vsakega političnega delovanja. Kralj in kraljica sta se da na Turškem.

GDANSK MORĀ K NEMCIJİ

Hitler je trdno odločen, da mora Gdansk dobiti Nemčija. — Dr. Goebbels je govoril nacijem v Gdansku.

GDANSK, Svobodno mesto, 18. junija. — Nemški propagandni minister dr. Paul Joseph Goebbels je v svojem govoru pred 10,000 nacijem v Gdansku povedal Poljski, Angliji in Franciji, da je Hitler neomajno odločen v svojem sklepnu, da mora Gdansk priti v meje Nemčije.

Goebbels je reklo, da Hitler ne bo preplašila nobena zvezna držav, z Rusijo vred, da bi odnehal od svoje zahteve.

Med glasnim ploskanjem in kričanjem poslušalcev na Gledališčem trgu je dr. Goebbels izjavil:

"Fuehrer Hitler je v svojem govoru v državnem zboru 28. aprila reklo, da je Gdansk nemško mesto in želi, da je vrnjen Nemčiji.

"Svet mora to razumeti in bi moral že iz prejšnjih izkušenj vedeti, da fuehrer Hitler počuti proti grožnjem in da se bo vklonil pod pritiskom.

"Vsled tega morete biti prepričani, da bo v bodoče narodno socialistična Nemčija stala na vaši strani. Ves svet gleda na vas z velikim zanimanjem."

Govoreč samo dva dni pred Hitlerjevim govorom ob priliku splovbe nove nemške ladje v ponedeljek, je reklo dr. Goebbels:

"Vaša želja, da se vrnete v Nemčijo, je močna in nepremagljiva. Samo zavidišju svet, ki ne more razumeti, skuša preprečiti vašo vrnitev v Nemčijo."

Politični opazovalci vidijo v Goebbelsovem govoru uvod za novo Hitlerjevo agitacijo za vrnitev Gdanska Nemčiji.

OMEJITEV DENARJA V ITALIJI

RIM, Italija, 16. junija. — Italijanska vlada je svojim državljanom zelo obtežila potovanje v Združene države, Anglijo in Francijo, ker je pospustila svoje prejšnje odredbe glede denarja.

Italijani, ki bodo v bodoče hoteli potovati v omenjene države, bodo smeli vzeti s seboj samo 1000 lir, ali \$52.50. Prej je bilo dovoljeno vzeti iz dežele 2500 lir, \$131.50. Onim pa, ki bodo hoteli potovati v Nemčijo, Švico, Madžarsko, Jugoslavijo, na Španško in v druge dežele, s katerimi je Italija v prijateljskih odnosih, pa bo dovoljeno vzeti 2500 lir.

ATLANTIC CLIPPER ODLETEL

Zračni potniški promet čez Atlantik se je pričel. — Na krovu je 30 potnikov.

PORT WASHINGTON, L. I., 18. junija. — Atlantic Clipper, ki je last Pan American Airways, se je v soboto ob 3.54 popoldne dvignil v zrak in je odletel proti Evropi s 30 potnikom in je s tem pričel redni zračni potniški promet čez Atlantik.

Med potniki je 16 časnikarskih poročevalcev in radio operatorjev in dva upravnika Pan American Airways.

Prvi aeroplani, ki bo peljal potnike, ki bodo plačali vožnjo po odletel 28. junija. — Clipper se bo najprej vstavil v Horti na Azorskih otokih, nato v Lizboni na Portugalskem in Marsellesu v Franciji.

Zaradi vojaških odredb držav, nad katerimi bo aeroplani letel, ni smel nikdo vzeti s seboj kake kamere za fotografinje.

ARETIRANJE NEMŠKIH ČASTNIKOV

VARŠAVA, Poljska, 1

Kratka Dnevna Zgodba

VIKO MAZI:

VAGON 31,325

V vezi železniškega ravnateljstva je prestrežel vratar, Hilarija Raguzo, ki je bil očitno zelo razburjen.

"Želite?"

"Z gospodem ravnateljem moram govoriti."

"V kakšni zadavi?"

"Ti vam ni nje mar," je vzrojil Hilarij in sili proti dvigatu.

"Ni tako, dragi gospod," je planil vratar pred dvigalo in razprostrl roke. "Treba je, da vse prijavim, sicer vas gospod ravnatelj sploh ne bo sprejel. Ali ste morda povabljeni?"

Hilarij je stisnil usta in srđito segel zadaj v hlačni žep. Vratar je preplašen klečil in že odprl usta, da bi zaklical na pomoč. V tem trenutku je izjdelek Hilarij posvaljan časnik in pokazal na notico, ki je stala na vrhu. "Tole preberite!" je pomolil časopis vratarju, ki so mu roke še vse trepetale. "Taška nepravljnost!"

Takole je bilo zapisano:

"Na naslov železniškega ravnateljstva. Že delj časa opanzano, da so naši smučarski vagoni, ki so komaj nekaj let v prometu in ki smo jih prijetljivih bele opojnosti tako težko pričakovali, že vsi razklecani in zato najno potrebeni popravila. Gotovo imajo naomiljena osnova, da tako strahovito poskakujejo med vožnjo. Posobno nezmošno pa je to v vagonu številka 31,325, ki se ga že vse ogiblje. Res da k sumčanju spadajo tudi skakalnice, toda imamo že dosti imenitnejših na svojih teriščih in jih tukte sorte prav hvaležno odklanjam. Smuk."

Vratar je prebra ito docela ravnodušno, kakor kako vabilo na občni zbor, počasi je snel nnočnike in vrnil še vedno nemirno možu časnik.

"Pa kaj vas to draži?"

"O, po pravici me draži! In je kako me draži! Nisem sicer smučar in tudi nimam namena da bi se vtilkal v vaše posle. Toda nekaj drugega je, kar me je prinalo sem in kar moram

povedati gospodu ravnatelju. Tipi minamreč že več let na slabih prebavi. Takole komaj vsak drugi ali tretji dan grema na potrebo, pa se takrat . . ."

"No, to," ga je prekinil vratar, to pa gospoda ravnatelja prav gotovo ne bo zanimalo. Tu ni bolnica, ampak —"

"Kaj bolnica, čakajte vendar, da vam povem."

Zdravnik mi je priporočil mnogo in izdatno gibanja, zato sem se že pred letom preselil daleč iz mesta in hodil peš v službo. To mi je res nekaj pomagalo, toda na pravi recept sem prisel še pred meseci in to po golem naključju.

"Neke nedelje sem po daljšem izletu čakal na večerni vlak. Toliko se nas je nateplo na tisti postajali, da se nikoli kdaj takega. Opravičeno sem se bal, da nas puste polovico nazaj. Vlak se še ni dobrino ustavljal. Ljudje pa so pritisnili kakor brez umna. Rečem vam, da so me kar nesli in tako sem se znašel potem na koncu smučarskega vagona." je nadaljeval Hilarij Raguzo.

"Toda v nobenem drugem ni bil neinek na moj želodec tako popoln, kakor v tistem, ki ima številko 31,325. Pravec dobrotnik, vam rečem. Takih bi moralih še kaj izdelati, ja! Patefiriči bi jih moralni in pokazati svetu. Ta kreatura (srdočje je spodbil roko in nsekal s konci prstov po časopisu) pa gre in namaže tako nesramnoto. Fui! — Da se tega vagona vse ogiblje, pravi. Zakaj se ga pa še ta "prismuk" ne ogiblje. Kaj pa vine varj, če mu ni všeč? Sploh pa je to tudi debela laž. Jaz vem, da je ta vagon zmerom poln, še bolj poln, kakor drugi vagoni. In to bi rad povedal tudi gospodu ravnatelju."

"No, no, kaj pa je to? — Kakor da je nekdo podkladal polena pod kolesa. Vsak trenutek je vagon poskočil in trdo udaril ob tračnice. Bil sem že v strahu, toda nihče se ne zmudil za ta rotot. Očitno so bili tega že navajeni in sem bil jaz edini novinec v tem vagonu. Neki smučar onkrat pregraje se ni dal kar nič motiti v svojem spanju, čeprav ga je ob vsakem sunku vrglo za ped kvišku. Prebudil pa se je takoj, ko se je vlak spet ustavljal. Potrepičivo je čakal, da smo se odpeljali naprej in je ob prvih sunkih spet zadremal.

"Jaz pa sem zlaj opazil neko čudno sproščenje po vsem telesu. Rastlo je vzopredno s poskakovanjem vagona in mi vzbujalo posebno blagodejno občutje okrog želodeca. Nekaj podobnega, kakor po krepki masaži, o, pa še vse drugače.

To je lezlo kar naprej v drob, v poslednje vlakno. Z vsakim sunkom sem postajal lažji in podjetnejši. Bilo mi je, da bi objel ves svet. Prvič pa dolgih letih me je izpostila tisto zorna zdravost, ki je prej nikoli z nobenim sredstvom nisen mogel pregnati. Začela pa se je tudi oglašati v meni neznanska sila po jedi. Karoline se so mi edile in vgriznila bil v ne vem kaj. Da ste videli, dragi moj, kakor mi je tečnila potem večerja in kako prekrasno sem se nasplal tisto noč. Tako že bogove kdaj ne."

"Lejte, lejte," se je zakrotnatal vratar, ki ni vedel, ali ta človek brije norce, ali pa je sam prirkujen.

"Odslej sem se vsak dan vozil v smučarski vagonu," je nadaljeval Hilarij Raguzo. "toda v nobenem drugem ni bil neinek na moj želodec tako popoln, kakor v tistem, ki ima številko 31,325. Pravec dobrotnik, vam rečem. Takih bi moralih še kaj izdelati, ja! Patefiriči bi jih moralni in pokazati svetu. Ta kreatura (srdočje je spodbil roko in nsekal s konci prstov po časopisu) pa gre in namaže tako nesramnoto. Fui! — Da se tega vagona vse ogiblje, pravi. Zakaj se ga pa še ta "prismuk" ne ogiblje. Kaj pa vine varj, če mu ni všeč? Sploh pa je to tudi debela laž. Jaz vem, da je ta vagon zmerom poln, še bolj poln, kakor drugi vagoni. In to bi rad povedal tudi gospodu ravnatelju."

"Čemu neki bi mu to pravili," ga je prekinil vratar. "Saj mu vendar nič 'ne manjka'."

"Vseeno, ni treba."

"In zakaj bi se gospod ravnatelj po nepotrebnem razburjal?"

"Saj ne bo prav nič razburjal, le verjemite, da se ne bo."

"Meni pa je na tem, da vagon ne vzmamejo iz prometa," je še poudaril Hilarij.

"Nič se ne bojte, dragi gospod. Tako naglo pa ta rečne gre," je dejal vratar s pokroviteljsko gesto. "Sploh pa se pri nas na tako pisanje pozvižgamo, prav zares pozvižgamo. Kdor ima kako pritožbo, jo mora predložiti po službeni poti, da veste. In to ni tako enostavno, kakor bi si kdor misil. To gre od šefa do šefa, to so cele konference in vrag zanj, kaj še vse, preden je stvar rešena. Če torej druga gega ne bo, kakor tako časopisno beskanje, si boste lahko desetkrat skurirali želodec, preden vam vzamejo ta vagon. Verjemite mi, da bi vam natanko tako povedal tudi gospod ravnatelj, zato res ni treba, da bi se trudili k njemu."

"In res se Hilarij Raguzo že zmerom vozi v smučarskem vagonu št. 31,325. Medtem si je tudi že prebavo sijajno uredil. Zdaj paše vemo razpravo o svojih izkušnjah. To bo nekaj fenomenalnega. Samo, če bi z našimi založniki ne bil tak križ . . .

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kolik imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihajete nepotrebna dela in stroškov, Vas prosimo, da skrbate naročnino pravčasno poštovati. Posiljate naročnino naravnost, nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa katemer izmed zastopnikov, kajih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravljeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov nastajalo. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullig, A. Saftig

Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:

Indianapolis, Fr. Zapandic

ILLINOIS:

Chicago, J. Bevčič

Chic., J. Fabian (Chicago, Gastro in Illinois)

Joliet, Jennie Bambich

La Salle, J. Splich

Mascotan, Frank Augustin

North Chicago in Waukegan, Illino.

Warick

MARYLAND:

Kittmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:

Detroit, L. Plaskar

MINNESOTA:

Chisholm, Frank Goude, J. Ležanič

Ely, Jos. J. Poshel

Eveleth, Louis Goude

Gilbert, Louis Vessel

Hibbing, John Povše

Virginia, Frank Hrvatich

MONTANA:

Roundup, M. M. Pasian

Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, F. Broderick

NEW YORK:

Bronx, Anthony Svet

Gowanda, Karel Hrvatich

Long Island, Joseph Klapic

OHIO:

Barberton, Frank Freha

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Karlinger, Jacob Besnik, John Stipanic

Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Kumša

Youngstown, Anton Kikaj

OREGON:

Oregon City, J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Bessemer, John Jevnikar

Broughton, Anton Ivacev

Conemaugh, J. Brezovac

Coverdale in okolica, Mrs. Ivan Rapnik

Export, Louis Supandič

Farrell, Jerry Okora

Forest City, Math Kazin

Fr. Blodnikar

Greensburg, Frank Novak

Homer City, Fr. Ferencak

Johnstown, John Polanc

Krayn, Ant. Tauček

Luzerne, Frank Balloch

Midway, Jos. Žust

Pittsburgh in okolica, Philip Progar

Steclton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schifner

West Newton, Joseph Jovan . . .

WISCONSIN:

Milwaukee, West Allis, Fr. Skok

Sheboygan, Joseph Kadeš

WYOMING:

Rock Springs, Leslie Taschner

Diamondville, Joe Hollich

VAZNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kolik imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihajete nepotrebna dela in stroškov, Vas prosimo, da skrbate naročnino pravčasno poštovati. Posiljate naročnino naravnost, nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa katemer izmed zastopnikov, kajih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravljeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov nastajalo. Zastopnik bo Vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

GLAS NARODA

pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko storii. — Naročnina za staro kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

GLAS NARODA

pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko storii. — Naročnina za staro kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

GLAS NARODA

pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko storii. — Naročnina za staro kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

GLAS NARODA

po

Steboj do smrti

Roman iz življenja. — Za "Glas Naroda" priredil I. H.

37

"Ne prihajajte mi vedno s takimi zahvalami! Počakajte, kako bo pošestvo izgledalo v dveh letih, potem boste šele spoznali, kako poceni sem ga kupil. Ostat bi moral vaš dolžnik, aka na kak drug način ne bi hotel tega napraviti. In šele potem, ko bom vedel, da sta vi in vaši hči dobro prekrbljena, bom imel veselje nad domačijo. Torej, svoji hčerji ne smete ničesar izdati, ker bo drugače tudi ona prišla s svojo zahvalo in tega ne bi prenesel. Počakajte samo, da enkrat uredim konjarno, tedaj mi boste pokazali svojo hvalnost s tem, da mi boste pri tem svetovali in pomagali."

Tako skuša Stolberg ponositi starega gospoda.

"Sreč bi mi bilo olajšano, ako vam bom mogel v resnicu haj pomagati."

"To boste prav gotovo mogli, gospod Erlach, in prav niso me ne bo sram vas vedno prositi za pomoč. Mislim, da bo za vas samo dobro, ako boste imeli nekoliko dela."

"To si morete misliti. Meni boste storili mnogo dobrega, ako mi dovolite, da vam morem kaj pomagati, da zopet dvigнемo posestvo."

Stolberg mu smeje prikima.

"To se bo zgordilo. Toda ne pozabite, jutri se ne smete čuditi, kadar pa v ride v oškrbnikovo hišo, da se ne izdiate. Ne maram več priti v kako zadrgo kakor nedavno, ko se mi je vaša gospica hči zahvalila, da sem pomagal urediti njeni sobi. Ali je moral namreč Franc to izblebetati? Povedal se mnogo pošteno in sedaj upam, da ne bo več klepetal!"

"Da, žal mi je, da mu nišem mogel dati nikakega znamenja, toda za vas je bil navdušen in tega ni mogel prikriti. Pri tem pa je mislil samo dobro. Jaz pa sem moral pozneje vašo zaslugo zmanjšati, ker je bila moja hči tako zelo vznešljena, da ste se za njo toliko potrudili. Rekel pa sem jiju, da je to ameriška navada, da vsakdo prime tam, kjer je potrebno in da se ji zaradi tega ni treba razburjati."

Stolbergove oči zažare.

"Zelo dobro, in pri tem bova ostala, če se ji še kdaj gledene zdi kaj čudnega. Prosil bi vas, da ji ničesar ne poveste o tem, da sem bil rojen v tej vasi in da sem bil samo zabijkični fant. To jib bom enkrat sam povedal, kadar bo primerna priložnost."

"To sem si že mislil, gospod Stolberg."

"Dobro! Sedaj pa vas moram pustiti; grem proti gospodarskim poslopjim, ker morajo biti popravljena. Pozneje pa moram v mesto k svojem bankirju. Torej, jutri popoldne vam bom povedal, kadar bo tam vse gotovo."

"Izraziti vam moram svoje občudovanje. Čudežno je, kako veliko delovno silo imate. Saj vidim, kako vse napreduje, kako vas delavci ubogajo in kako po vaših željah vse natančno napravijo. Nikdar ne bi mislil, da je v enem tednu mogoče toliko napraviti."

"Saj je dovolj, žudi, sam skoro ničesar ne delam," se brani Stolberg nekoliko v zadregi.

"O, vi vse lepo organizirate, vsakega delavca postavite na njegovo mesto. In poleg tega si še ogledujete dela na poljih in doma. Pričeli ste hitro delo, da človeku pohajajo oči."

Smeje iztegne Stolberg svojo močno roko.

"Mogoče je tudi to ameriško. Toda, kar tiči tukaj v mojih rokah, je prav naše domače. In to moč sem dobil iz domače zemlje. I nnajlepše pri poljedelstvu je, da nam plača naš trud s tem, da nam vedno nadomešča našo moč. In ponosen sem, da sem ravno iz te zemlje črpal svojo moč, in jo morem sedaj obdelovati."

Stari gospod ga z občudovanjem pogleda.

"Kako vas more človek zavidiati za vašo moč? To sem vam že enkrat povedal."

Stolberg prikima.

"Da, to vem. Sedaj pa na svodenje, moram iti v Stisneti si roke in Stolberg skoči v svoj avtomobil.

Erlach gre zopet v hišo in najde hčer, ko pogrinja mizo za čaj. Tačka majhna dela je odvzela Francu. Pričakujanje gre svojemu očetu naproti.

"No, oče, kako je tam?"

Senta misli, da je bil v oskrbnikovi hiši.

"Skorod ničesar ni več treba napraviti, Senta, samo po hištu je treba prenesti tja. Jutri popoldne se bova preselila v hišo."

"Že jutri?"

"Da, Senta."

"To je pa šlo zelo hitro."

"Toda Senta, to zveni, kot da nisi zadovoljna."

Senta zardi. V gotovem oziru bi ji seveda bilo ljubše, da bi mogla malo dalj ostati v hiši. Polna nemira je vsek dan pričakovala, da jo obiše Hans Dormeck. Da pa še vedno ni prišel, jib povzroči velike skrbi. Toda pri sebi ga vedno skuša opristiti. Mogoče ni hotel motiti, dokler ne bo premagala vseh razočaranj, ki so jo čakale. Toda njeni sreči takoj hrepeneče kličejo po njem! Enkrat mora vendar le priti! Asko pa pride in bo izvedel, da ona in oče ne s tamujeta več v hiši, ali bo tedaj šel tudi v oškrbnikovo hišo?

O tej skrbi in nemiru oče ne sune ničesar izvedeti in tako pravi, kolikor mogoče, mirno:

"Ne, ne, prav gotovo ne, oče. Še vesela morava biti, da že enkrat prideva gospodu Stolbergu s pota. Prav gotovo se želi v najkrajšem času tukaj stalno nastaniti."

"O Binkoštih."

Senta zmaje z glavo.

"To ne bo mogoče, kajti do tedaj so še komaj štirje tedni."

Smeje izpreleti očetove ustnice.

"Pri njem je vse mogoče in arhitekt je obvezan do Binkoštih vse končati. Arhitekt je sicer ugovarjal, da to ni mogoče, da bi do tedaj mogel dokončati del, toda Stolberg mu ni dovolil nikake izbire in nikakega izgovora."

Senta postavi skodelico na mizo.

"Saj pravim, mož ima na sebi nekaj nepremagljivega. Zdi se mi da je sestavljen iz same energije," pravi z nekako majhno jezo, kot bi se moralna proti njemu postaviti v bran.

(Nadaljevanje prihodnjih.)

Sličice v številkah

Napoleon je dejal, da ena številka dostikrat več pove kačkor kup besedi. On je seveda zmerom mislil na vojake, konje in kanone. Mi, navadni smrtniki smo daleč od tega in navadni smrtniki tudi nismo posebni prijatelji številk. Na splošno nam veljajo računari matematiki in statistiki za suhoperne ljudi brez fantazije.

Ali včasih, če si hočemo na zornu predočiti mere, v katerih se giblje maš svet in življenje na njem, se številkom ne moremo izogniti. V takih primerih nam ena sama številka ustvari jasno in nazorno podobo, ki si jo s kupom besedi ne bi mogli našlikati Evó, nekaj takih številčnih slik.

Združene države imajo 360.000 milij zeleniške proge. Razen tega imajo za transport vsakovrstne tekoče in plinaste robe na razpolago še 181.000 milij cenvodov, 6000 milij cenvnih prog služi za transport rafiniranega petroleja, 70.000 milij za surovo nafto, 105.000 milij za prirodnih zemeljski plin. Po petrolejskih vodih se letno preteči 163 milijonov litrov petroleja in nafta, po plinskih vodih pa 6000 milijonov kub. metrov raznih goriljivih plinov, ki predstavljajo enako kurilno moč kakor 43 milijonov ton premoga. Vsi ti cenvodovi so krivici, da se nahajajo ameriške železnice in težki krizi in morajo vsak mesec ustaviti obrat na nekaj stotinah kilometrov proge.

Nobeno prometno sredstvo na svojih potih tako ne izpreminja višine kakor letalo. Letalski motorji pa ne morejo zmerom enako vleči. Bolj kot je letalo visoko, manj konjskih sil proizvaja njegov stroj. Tudi temperatura igra pri tem veliko vlogo. Da bi dobila jasno sliko o delovanju letalskih motorjev v velikih višinah, je neka francoska tovarna skupaj s francoskim letalskim ministrom uredila na neki planotni pod Mont Blaneom v višini 2100 m preizkuševalnico, v kateri si inženjerje obetajo najti odgovor na ta vprašanja. Preizkuševalnica je v obratu od oktobra lanskega leta. Ker višine, v katerih se krečajo letala, zmerom bolj rastjo, se bo v kratkem tudi preizkuševalnica preselila na neko goro v višini 3800 metrov.

Znanost je odkrila da lahko prenese vsak živec v našem telesu do 1000 impulsov na sekundo do možganov ali pa od njih. Pri vsakem impulsu se zviša telesna temperatura za 7 milijonih stopinj. Impulzi so električne narav in delujejo slično kakor brzovaj, ker sporočajo možganski centrali, kaj se godi na periferiji našega telesa in prenašajo od neje navodila, kako naj mišice na te dogodke reagirajo.

Na vsem svetu se porabi letino nad en milijon ton kavčuga oziroma njegovih izdelkov.

Največ kavčuga rabila Združene države, ki jim v daljšem presledku sledi: Anglija, Nemčija, Japonska, Francija itd.

78 odstotkov kavčuga se porabi za izdelavo pnevmatike za avtomobile, motocikle, in avionska kolesa, 9 odst. se ga predela v galoše, čevlje, podplante in podpetnike. 7 odst. za cevi in razne garniture, 1.60 odst. za gumirane tkanine, 0.20 odst. za prevleke in druge.

Izvrtilo, ki seže najgloblje v zemeljsko skorjo, imajo v Kaliforniji. Kontinentalna petrolejska družba je dosegljala tankaj pri navrtavanju petrolejske vrelce globino 4919 metrov. Že v globini 4320 metrov so zadeli na naftonečne plasti, iz katerih črpajo dnevno pet vagonov surovega petroleja. V rekordni globini je znašala temperaturo zemeljskih plasti nad 130 stopinj, tako da je bilo treba svedre umetno hladiti. Navrtavanje tako globokih petrolejskih izvirov pomeni, osvajati si nove velikanske zaloge tega dragocenege goriva, s katerimi doleži nihče ni računal.

Rak je bolezen naše dobe in po statistikah se da baje dozakati, da bolezen napreduje s civilizacijo, zlasti z zboljševanjem higienskih prilik. Da bi bil rak dedna bolezen, tega doleži mnogi zdravniki sumijo.

da li neka dovozljnost za bolezni ne prehaja iz rodu v rod.

Po najnovejših podatkih znaš umrljivost za rakom na vsakih 1000 ljudi: na Ceylonu 10, v Salvadorju 13, na Jamaicu 23,

v Guyani 24, na Grškem 24, v Litvi 30, na otoku Trinidad 40, v Italiji 60, v Španiji 68, na Japonskem 70, v Kanadi 87, v Franciji 89, v Združenih državah 95, na Novi Zelandiji 101, v Nemčiji 116, v Švici 136, v Angliji 141, na Škotskem 143 v bivši Avstriji 148.

Zračne plasti okrog naše zemlje se ne selijo brez reda, kakor bi človek utegnil sklepati pri samovoljnosteni vetrov, ampak se — kakor vse na svetu — uklanjajo neki zakonitosti. Takó posodi severna zemeljska poluta vsako leto od januarja do julija južni zemeljski poluti 10 milijonov ton zraka, ki ga je pa le-ta spet vrne v razdobju od julija do januarja naslednjega leta. Kako so to dognali? Prav preprosto — s primerjanjem barometrskega stanja po vremenskih opazovalnicah širom sveta. Barometri namreč zmerom kažejo težo zračnih plasti nad seboj. Posledice tega presevanja zraka z ene zemeljske polkrogje na drugo pa so viharji, poplave, suša, valovi mirazu in vročine ter vse druge prijetnosti in neprjetnosti našega vremena.

Zorko Prelovec—15 SAMOSPEVOV za glas in klavirjem 1.25
SEST PESMI ZA GLAS IN KLAVIR 1.—
ALBUM SLOVENSKIH NARODNIH PESMI za glas in klavir 1.—

Emil Adamčič—16 JUGOSLOVANSKE NARODNIH PESMI za moški zbor 50
SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50
SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

Zorko Prelovec—15 SAMOSPEVOV za glas in klavirjem 1.25
SEST PESMI ZA GLAS IN KLAVIR 1.—
Slovenski akordi, 22 mešanih in moških zborov (Karl Adamčič) Trije mešani zbori (Glasbena Matika) 75

V pepljeni noči, kantata za sole, zbor in orkester. (Sattner) 50
Mladini, pesmi za mladino in klavirjem (E. Adamčič) 60
Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo 20
Nasi hinni, dvoglasno 25
Gorski odmeti, (Laharnar), II. zvezek, moški zbor 30

Peter Jereb—OSEM ZBOROV (moški in mešani) 50
Franc Venturini—ŠEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV 65
Ferdo Juvanec—IZ MIADIS LET, moški zbor 60

OSKAR DEV: Barčica; Oj, moj Šocel je zor; Kam mi, fantje, drev v vas polemo 20
OSKAR DEV: Število, Jubel moja; Ko ptičeta na tuje gre; Šoči; Moj očka ma konjička dva; Dobiv sem plišance; Slovo; Je vphnila luč 40

EMIL ADAMČIČ: Modra devojka (belokranjska) 20
Vso nob pri potoci 20
Jurjeva 25
Hodi Micka domo; Kaj drugega hočem; Zdravica 26

VASILIJ MIRK in A. GROBMING: Vetril; Pe gradil 30
FERDO JUVANEC: Zjutraj 20
Slovenska 20

ZORKO PRELOVEC: Ko so fantje proti vasi bli 20
Le enkrat se 20
Slava delu 20

HIR. VOLARIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potrkan ple 35

Naročilo pošljite na:

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČA-MO NASLEDNJE MUZIKALJE, KI SMO JIH PREJELI iz LJUBLJANE

Emil Adamčič—16 JUGOSLOVANSKE NARODNIH PESMI za moški zbor 50
SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50
SEST NARODNIH PESMI za moški zbor 50

Zorko Prelovec—15 SAMOSPEVOV za glas in klavirjem 1.25
SEST PESMI ZA GLAS IN KLAVIR 1.—
Slovenski akordi, 22 mešanih in moških zborov (Karl Adamčič) Trije mešani zbori (Glasbena Matika) 75

V pepljeni noči, kantata za sole, zbor in orkester. (Sattner) 50
Mladini, pesmi za mladino in klavirjem (E. Adamčič) 60
Dve pesmi, (Prelovec) za moški zbor in solo 20
Nasi hinni, dvoglasno 25
Gorski odmeti, (Laharnar), II. zvezek, moški zbor 30

ZA TAMBURICE: NA GORENJSKEM JE FLETNTO, podpouri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Marko